Ч. 75 Пятниця 5 (17) цьвітня 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Наша праса.

(Гадки о гадках руского опозицийоніста).

III.

Треба-ж дальше взяти на увагу, що молодий академік-редактор „Діла“ був за найневиннійшу в сьвіті участь в руху студентскім, патріотично-науковім, проскрибований не так властями, котрі єго увільнили, як галицкими кацапами і їх орґаном, ну тай частию народовців, котрі все на то оглядали ся, що скаже такий господин Площаньский в „Слові“, або господин Марков в „Проломі“. Кацапам лиш подай Господи! Они й здорово використовували момент з житя редактора „Діла“ і пішла нагінка на „социялістів“ в „Ділі“. Ся нагінка як і дружба та близькі зносини п. Белея з Франком, котрий навіть якийсь час працював разом з ним в „Ділі“, а відтак і з давним товаришем Павликом, наконець і молодий вік та недосьвідність і особиста вдача редактора були причиною, що видавництво поставило єго в кураталю. Кураталю становили старші люди, котрі помагали в роботі, а розходило ся головно о то, щоби побороти технічні трудности і уважати на то, щоби в чімсь не „перехопити ся“, та щоби „чесати дїдька з рідка“, се-б то кацапів, бо готові відпасти пренумеранти кацапи, котрі в часах трівоги скрили ся пильно за спавший їм як з неба параван, а з котрих „Діло“ мало надію, ну, та й розуміє ся, добру волю, поробити чистих народовців.

Сей взгляд на пренумерантів в „Ділі“ був зовсім понятний і оправданий, бо „Діло“ засноване без всякого капіталу і лиш при помочи жертволюбивости немногих народовців, держало ся лиш пренумератою. Мимо того не переставали львівскі кацапи ширити в краю вісти, що „Діло“ стоїть польскими фондами і пускали чутку, то раз, що котрийсь кн. Сапіга дає гроші, то знову, що котрийсь кн. Чарторийский. В краю вірити тому сьвято; а спитайте, хто найбільше? Певно погадаєте що кацапи на провінциї. Де-ж там; таки самі народовці і у Львові і на провінциї — патріоти патентовані „Ділом“. Атже самого автора сих статий питав раз такий патріот-народовець при одній нагоді: Скажіть — каже — правду, по щирости, та-ж ми свої; хто дає гроші на „Діло“? Сапіга?

А як дбали народовці про свою ґазету? Показали би то найліпше рахункові книги редакциї. Неоден з тих, що нині уїдає з цілої сили на людий, котрі не щадили для „Діла“ ні гроша ні праці, не причинив ся і зломаним крейцаром, хоч взяв був на себе обовязок. Хто знає, чи який посол опозицийоніст, великий аж страх політик, заплатив вже пренумерату ще за вісімдесяті роки. Упімнути ся у такого патріота годі, бо то значить образити сьвітлу єго особу і ще сьвітлійший єго патріотизм; готов ще на злість „Ділу“ запренумерувати „Народну Часопись“ або „Буковину“ і так само нічого не платити, або таки й зовсім обходити ся без ґазети. А редактор преці і єго помічники мусять з чогось жити, то-ж і не диво може, що „Діло“ так дуже оглядаєсь на „опінію публичну“; а та опінія для него двояка: теоретична і практична в здавковій монеті — навіть не в грубих банкнотах.

Серед таких обставин мало „Діло“ „високо держати прапор народний“, вести політику і давати провід своїй публиці. Додаймо-ж ще, що редактор мусів і редаґувати ґазету і рівночасно перебувати школу політичну. Суть, певно люди, котрі, як то каже ся, самі з себе стають майстрами; але то не кождому дано. До того треба не лиш широких відомостий, але й знаня сьвіта і людий, глубокого і строгольоґічного мисленя, бистроти і критичного змислу в погляді та скорого орієнтованя ся, бо то все разом дає можність до робленя можливо найліпших комбінаций, так потрібних в веденю політики, до доброї і розумної арґументациї, до витяганя розумних консеквенций і до можливо наймовірнійшого предвиджуваня хоч би найблизшої будучности. Наконець потреба енерґічної натури, готової до інцияти ви і сьмілого виступленя в кождій хвили та зручности і певної рутини в обході з людьми. Коли-ж у когось того всего нема, коли хтось наскрізь пасивна натура, в чім впрочім і не єго вина, то дарма, щоби він давав провід політичний, хоч би він був і найліпшим чоловіком, найчистійшим характером і найщирійшим патріотом та мав і найліпшу волю. Коли ще такий чоловік добере собі до помочи в роботі людий, котрі до всего брали ся, а нічого не довели до кінця, значить ся, людий непостійних в своїх стремленях, хитких з натури, або людий, котрим все одно, кому они наймають ся і котрі готові з того, що нині називають білим, зробити завтра чорним, то понятно, що ціла робота їх вийде лиш на один великий хаос, серед котрого ніхто не буде міг зорієнтувати ся і робота така не вдоволить нікого, хто лиш

---

48)

БЕН ГУР.

ОПОВІДАНЄ З ЧАСІВ ХРИСТОВИХ.

ЛЮДВИКА ВОЛЛЄСА.

(Дальше.)

Глава трийцята.

Майже в тій самій порі, коли ключник Ґезий в кріпости Антонія представляв ся трібунови, виходив якийсь чоловік пішки від всхідної сторони на гору Оливну. Дорога була дуже нерівна і повна пороху, ростини спалені, бо в Юдеї була тогди пора посухи. То лиш виходило єму в користь, що він був чоловіком молодим і сильним, а одіж на нім була, розуміє ся, легка і вільна. Він ішов поволи, оглядав ся часто на право і ліво — не так непевно, як той, що не знає дороги, але як той, що вже довго тут не був, а тепер видить знову давні, добре єму знані предмети — був ніби урадований, ніби цікавий, як коли-б хотів сказати: Я рад, що я тут знову; побачу, яка настала зміна.

Тим подорожним був Бен Гур. В споді під ним розтягав ся Єрусалим — не нинїшний, але Єрусалим за часів Христових. — Ще нині вид з вершка Оливної гори прекрасний — а яке-ж то мусїло бути тогди місто!

Бен Гур сів собі на якийсь камінь і споглядаючи на місто задумав ся. Сонце як раз заходило. Якийсь час уносило ся оно понад вершками гір на заході та позолочувало своїм сьвітлом вали і бані міста; відтак нараз щезло. Тишина, яка панувала доокола Бен Гура, звернула єго гадки домів. Єго очи спинили ся в однім місци на півночи від сьвятинї, там стояв родинний дім.

Вплив холодного, тихого вечера відбив ся і на нім: прикро стало єму, коли згадав собі на обовязок, який привів єго до Єрусалима. В пустини, у Ілдеріма, познакомив ся з околицею, як той вожд з краєм, в котрім має вести війну. Аж ось одного дня прийшов до него післанець і приніс єму вість, що Ґратуса скинули з єго уряду, а на єго місце прийшов Пілат Понтийский.

Месаля був калікою і негоден єму шкодити; Ґратуса скинули і він не мав вже власти, длячого-ж мав Бен Бур ще довше чекати і не шукати своєї матери і сестри? Немав вже чого боятн ся. А хоч сам не міг перешукувати вязниці в Юдеї, то міг постарати ся о то, щоби другі за него то зробили. Коли-б пропавших відшукано, то Пілат не мав ніякої причини держати їх у вязници — бодай ніякої такої, котрої не далось би усунути гріішми. Коли-б їх відшукав, то завів би їх в безпечне місце, а сповнивши сей перший обовязок міг би відтак з спокоєм і розвагою віддати ся зовсім справі будучого царя. Ілдерім, котрого він радив ся, був такої самої гадки. Він дарував єму найбистрійшого коня з тої четверні, що побідила Альдебарана і придав ще трох Арабів, котрі мали єго супроводжати. Тих Арабів і коні лишив він в Єрихонї, а сам пішов пішки дальше. В Єрусалимі мав прилучити ся до него Маллух.

Зважаючи на то все уважав Бен Гур за добре крити ся перед всіма урядовими особами, особливо же перед Римлянами. Маллух був хитрий і на него можна було спустити ся, отже як-раз той чоловік, котрий міг пошукувати з успіхом, не звертаючи уваги на себе. Передовсім треба було постановити від кого розпочинати. Бен Ґур ще й сам не знав того добре, але єму здавало ся, що буде найліпше почати від кріпости Антонія, бо о тім знав весь Єрусалим, що єї кріпкі мури криють в собі глубокі казні, як би лиш на то зроблені, щоби когось тихцем згладити із сьвіта. Впрочім здавало ся єму найвідповіднїйшим пошукувати за своєю родиною на тім місци, де єму єї забрали. Коли-б їх там вже не було, але все-таки колись там були, то можна би то вивідати ся, а відтак іти слідом аж до кінця. Він також довідав ся від Сімонїдеса, що Амра, єгипетска служниця, ще жиє. — Она того нещасливого дня, як знаємо, вирвала ся воякам з рук і забігла до палати, а єї там замкнено. Сімонїдес через цілий час давав їй їсти і лиш она сама одна мешкала в тім будинку. Ґратус не міг тої палати продати, хоч старав ся о то, ба, навіть ніхто не хотів єї найняти. Історія правних властителів всїх відстращувала. Також говорили, що там щось страшить. Тому була може й Амра причиною, котру виділи инколи то у вікні, то на криші. Бен Ґур гадав, що коли єму удасть ся з нею поговорити, то довідає ся дещо від неї про свою родину. Постановив отже пошукувати

крихту уміє мислити і застановляє ся над тим, що, холи і як робить ся.

Такою в загальних чертах була полїтична школа редакциї „Дїла", котру до того ще й она сама мусїла собі витворювати. Цїла полїтична дїяльність „Дїла" по смерти першого єї редактора була така, що оно лиш обганяло себе або народовцїв від напастий москвофілів — розуміє ся, дуже осторожно і делїкатно, в рукавичках, та від польскої праси, против котрої виступало вже трохи сьмілїйше. Отсе, як і реєстроване поодиноких надужить на провінциї — особливо таких як нарушенє сьвят руских і браку друкортів руских на почтах — тягне ся в рочниках „Дїла" дїйстно як червона нитка. О якімсь систематичнім проводї в народній роботї, о даваню директив в сїм напрямі людем на провінциї, о піднесеню биту економічного, о вихованю национальнім майже анї слїду, бо хоч коли й появила ся одна або друга статия в сїм напрямі, то приходила з боку, або була кидана доривочно, без всякого пляну і цїли.

Справи краєві.

(Субвенциї на будову доріг повітових і громадских). В бюджетї краєвім на рік 1896 визначив Сойм до диспозициї Видїлу краєвого квоту 370.000 па будову доріг повітових і громадских. З того фонду призначив Видїл краєвий такі субвенциї для видїлів повітових у всхідній Галичинї: видїлови в Борщеві 7000 зр. на дорогу Устє епископскє Озеряни; в Бродах 8000 на дорогу Підкамінь-Пеняки; в Бучачи 7000 на дорогу Нижнїв-Язловець і 5000 позички; в Городку загалом на будову доріг 5000 і 5000 позички; в Ярославі 2500 на дорогу Сїнява-Майдан, 4000 на дорогу Бистровицї-Переворск а 2500 на дорогу Угорка-Кривче; в Камінцї струмиловій 9000 на дорогу Буск-Холоїв; в Косові 6000 на дорогу Косів-Ясенів; в Ланьцутї 2000 на дорогу Порохник-Каньчуга, 4000 на дорогу Переворск-Маркова і 5000 на дорогу Ланьцут Каньчуга; в Надвірній 6000 на дорогу Надвірна-Маркова; в Підгайцях 6000 на дорогу Підгайцї-Денисів; в Перемишлянах 4000 на дорогу Перемишляни-Поморяни і 5000 позички; в Скалатї 6000 на дорогу Грималів-Підволочиска; в Сокали 7000 на дорогу Сокаль-Кристинопіль; в Старім містї загалом на дороги 12.000 субвенциї, котру буде видїл повітовий асиґнувати в міру поступу будови; в Стрию 6000 на дорогу Слобідка-Соколів; в Залїщиках 3000 на дорогу Копилївцї Базар; в Збаражи 8000 на дорогу Збараж-Підволочиска; в Золочеві 5000 на дорогу Золочів-Ожидів; в Жовкві 2000 зр. на дорогу Жовків-Кругів; в Жидачеві 3000 на дорогу Журавно-Стрий.

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів заложено цїлий ряд петиций, а відтак приступлено до дискусиї над проектом правительства в справі управильненя пенсий для вдовиць і сиріт по урядниках. За ухваленєм сего проекту промавляли між иншими також пос. Барвіньский, котрий поставив резолюцию в справі заосмотреня вдовиць по руских сьвящениках. За предложенєм промавляв також пос. Гавк і домагав ся зменшеня пенсий для вдовиць по мінїстрах. Остаточно постановила Палата приступити до специяльної дискусиї і на тім відрочено засїданє.

Цїсар нїмецкий був вчера на пирі офіцирів 7 полку гузарів і тоастував там на здоровлє Є. Всл. Цїсаря австрийского. Вечером від'їхав цїсар Вільгельм до Берлина. Канцлер нїмецкий кн. Гогенльоге одержав від Цїсаря австрийского ордер золотого руна, а цїсар нїмецкий надїлив мінїстра справ заграничних ґр. Голуховского, ордером чорного орла. В кругах полїтичних приписують сим відзначеням велику вагу.

З Масави доносять, що Менелик посунув ся з своїм войском в глубину краю і так заряджив, щоби Італїянцї не могли довідати ся, де він перебуває. З того вносять, що або в армії Менелика настав якийсь нелад, або він лагодить ся до дальшої війни і хоче Італїянцям знов зробити несподїванку. Італїянцї концентрують ся двома дивізиями в провінциї Окулекусаї, а піонїри направляють дорогу до Аді Кає, з чого можна вносити, що ґен. Бальдісера хоче іти до Адіґрату. — З Касалї надходять трохи лїпші вісти. Дервішї відступили від міста і поки що не чувати про них нїчого.

Султан турецкий видав розпорядженє приказуюче всїм молодим Туркам, перебуваючим за границею на науках вертати до краю. Причиною того розпорядженя має бути той факт, що з тих людий творить ся молодо-турецка партия, котра стремить до революциї і до перевороту в державі. — Зачувати, що в декотрих сторонах Вірменії зачинають повтаряти ся давні непокої і Турки ріжуть знову Вірмен.

З Петербурга доносять, що під проводом Неклюдова утворено комісию, котра має розслїдити близше плян київского ґен.-ґубернатора Ігнатєва о будові стратеґічних желїзниць на Українї і в цїлій полудневій Росиї. — Закон о новій системі монетарній має появити ся аж по коронациї царя. — З нагоди 50-лїтного панованя шаха перского дарував єму цар цїлу батерию пушок Круппа разом з потрібною амуницєю. Також дарунок!

Новинки.

Львів дня 16 цьвітня 1896.

— **Відзначеня.** Є. В. Цїсар надав радникови секциї в Міністерстві внутрішних справ Ром. Іпковскому ордер желїзної корони третої кляси. — Wiener Ztg. оголошує, що Є. В. Цїсар надав радникови двора, директорови полїциї у Львові п. Кшачковскому ордер Леопольда.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила на засїданю з дня 13 с. м.: 1) Затвердити вибори о. декана Конст. Строцкого на відпоручника Ради повітової до ц. к. окружної Ради шкільної в Жидачеві, Едв. Дашкевича управителя народної шко-

---

насамперед в Єрусалимі, а передовсїм зайти до родинного свого дому.

Постановивши собі то, встав незадовго по заходї сонця і пустив ся з гори до міста. Взяв ся доріжкою, що ішла трохи на всхід. При сподї гори, недалеко потока Кідрон, зійшов на гостинець, котрим іде ся до села і ставу Сілоа. Тут стрітив якогось пастиря, що гнав вівцї на торг. Прилучив ся отже до него і разом з ним прийшов попри Ґетсеману рибною брамою до міста.

Вже було темно, коли Бен Гур попращавшись з пастирем зайшов у вузку улицю, котра вела на полудне. Лиш мало хто із стрічаючих єго, поздоровив єго. Доми по обох боках були низькі, темні і непривітні. Самота серед ночи і непевність насунули сум на него. В тім настрою прийшов він до ставу Бефтесди, в котрого водї відбивали ся хмари. Коли споглянув, побачив крїпость Антонїю, чорну, понуру масу, котра зарисовувала ся остро від сірого неба. Станув як би перед грізним вартовим. Будинок був так високий, так крїпкий, що він сам мусїв признати, що годї би єго здобути; коли єго матїр і сестру замкнули в отсїй масї каміня, — то що він тут вдїє для них? — Силою нїчого! Навіть тарани не вдїяли би нїчого сим скалам. А перехитрити — думав він собі — також годї. А Бог, то послїдне прибіжище безрадних, приходить нераз так пізно на поміч!

З сумнївом і зловіщим чувством в серци пустив ся він улицею, що іде попід башту і пішов поволи на захід. Він знав, що там в Безетї єсть господа; там хотів він доти мешкати, доки буде перебувати в містї, але в сїй хвили скортїло єго дуже піти до дому. Серце рвало ся до так дорогого місця. Нїколи ще не було єму так мило почути поздоровленє, яким єго старим звичаєм витав дехто з переходячих. Як-раз зійшов був місяць і облив сріблистим сьвітлом невидимі доси предмети на Заходї так, що вежі сіоньскі виднїли ся мов би якісь духи виразно на небосклонї. Хто мав колись в молодости щасливий рідний кутик, а відтак єго стратив, той зрозуміє єго чувства в сїй хвили. Він станув при брамі старого дому від півночи. Ще видко було печатки, які на нїй були прибили. Та й папір з написию: „Се власність цїсарска" був ще на своїм місци. Від того страшного дня розлуки нїхто сею брамою не заходив анї не виходив. Чи мав запукати, як за давних часів? — Що то не придасть ся до нїчого, то він знав; але все-таки єго дуже кортїло. Може Амра почує єго і вигляне крізь вікно, що було в сїм місци. Він підняв якийсь камінь підлїз по широких ступенях і заковтав три рази в одну половину деревляної брами. Пішов глухий відгомін. Він заковтав ще раз, але голоснїйше як перед тим. Тишина вразила єго дуже прикро. Він відійшов на улицю і подивив ся звідтам на вікна. Нїхто не показував ся. Пристїнок на криши було добре видко, він би побачив, коли-б там щось зарушало ся, а він не видїв нїчого. Пішов на західну сторону, тут були чотири вікна. Дивив ся на них довго і уважно, але не видїв нїкого. Часом пересунулись єму в голові якісь пусті бажаня, що він аж сам задрожав перед творами своєї уяви. Нїчо не ворошнулось, Амра не давала знаку о собі. І з сего боку була брама запечатана та була прибита на нїй напись. Злість взяла єго, коли єї прочитав, відорвав дошку, на котрій она була прибита і кинув єї на улицю. Відтак сїв собі на порозї і став молити ся. Внаслїдок далекої дороги він був утомив ся і наконець тут заснув.

Під ту пору ішли якісь дві женщини як би від крїпости Антонїя і підходили до палати родини Гурів. Ішли певним кроком, часто приставали і надслухували. Коли станули на ровї, шепнула одна до другої:

— Ось він, Тирзо!

А Тирза глянула на дім та плакала тихо і вхопила матїр за руку.

— Ходїм дитинко моя, бо — мати тут замовкла і задрожала; відтак успокоївшись на силу говорила дальше: бо скоро день зробить ся, то виженуть нас за місто і вже не вільно нам буде нїколи вернути.

Тирза зі страху мало не упала на землю.

— Ох, правда! — сказала она крізь плач; — я забула на то, менї здавало ся, що вертаємо домів, а ми прокаженї і не маємо дому. Належимо вже до померших.

Мати піддержала єї і стала розважати: Тепер не маємо чого боятись ся, ходїм.

Поправдї сказавши були би обі самим піднесенєм рук прогнали цїлу громадку людий. Держачись попри мур ішли дальше, аж прийшли до брами. Там станули ще раз, подивили ся на дошку з написию і прочитали єї як недавно перед тим Бен Гур: „Се власність цїсарска". Мати заломила руки і застогнала з горя.

— Що такого, мамо? Ти мене перепудила!

А мати відповіла:

— Ох, Тирзо, хто бідний, той і померший! Він померший, Тирзо!

— Хто, мамо?

— Твій брат, забрали єму все, все, навіть отсей дім!

— Бідний! — відозвала ся Тирза і мов би аж від памяти відходила.

— Не буде нїколи в силї подати нам поміч.

— А що-ж пічнемо, мамо?

— Завтра, моя дитинко, будемо мусїли сїсти при дорозї і жебрати, так, як то роблять прокаженї. Жебрати або —

— Тирза притулила ся до неї і сказала тихо:

— То зробім собі смерть!

— Нї! — відповіла мати рішучо. — Господь назначив нам наш час, а ми віруємо в Господа, будемо і в сїм нещастю чекати часу, який нам призначив. Ходи!

Так говорячи взяла она Тирзу за руку і пустилась до західного угла дому, держачись все близько муру. Коли і там не було нїкого видко, пішли до угла від полудневої сторони

ли в Крукеничах на представителя учительства до ц. к. окружної ради шкільної в Мостисках; 2) затвердити іменоване о. Конст. Грицикевича гр. кат. пароха в Потоці великім на духовного члена ц. к. окружної ради шкільної в Старім місті; 3) іменувати учителями народних шкіл: Ів. Кунишa в Конюхах, Марк. Охендушку старшим учителем 5-кл. школи в Ліську, Йос. Трушківну учителькою в Пелни, Леоп. Гелчиньску управителькою 2-кл. школи в Ілинцях, Ант. Кшиштана учителем в Залужи, Ів. Ріпецкого в Новосілках, кс. Ром. Мишковця римо-кат. катихитом в 5-кл. школі мужескій в Збаражи, Стан. Лукашкевича учителем в Кимири, Ем. Майданього в Волкові, Мар. Гербутівну молодшою учителькою 2-кл. школи в Могилянах, Мар. Серницкого учителем в Киселеві, о. Ів. Туркевича греко-кат. катихитом в народній школі ім. сьв. Мартина у Львові, о. Юр. Стеткевича греко-кат. катихитом в народній школі ім. Конарского у Львові, Ванду Бачиньску старшою учителькою 4-кл. школи в Тисьменици, Тад. Кравця управителем 2-кл. школи в Марковій; 4) затвердити в учительскім званю учителя Фр. Фоґля при ґімназиї в Ярославі; 5) перемінити одноклясову школу народну в Лівчичах на двоклясову від 1 вересня 1896; 6) приймити до відомости справоздане ц. к. краєвого інспектора шкільного о стані доповняючих курсів рільничих при народних школах чотироклясових в Стоянові і Мостах великих.

— **Перенесеня**. П. Намістник переніс ц. к. старших інжинерів: Ром. Беляньского зі Львова до Нового Санча, Ів. Кавенцкого з Станіславова до Львова, Сев. Ришковского з Бохні до Тернополя та ц. к. інжинера Теоф. Дуяновича з Тернополя до Бохні.

— **З Нижнева** доносять, що будова зелізничого моста на Дністрі стрітила з причини таяня ледів і великої води значні перепони, в наслідок чого викінчене моста припізнило ся. За то будова двох поверхових войскових стражниць на однім і другім березі Дністра поступає скоро наперед. По скінченю тих стражниць має прийти до Нижнева дві компанії войска.

— **Весняна буря.** З Самбора доносять, що дня 13 с. м. між 3 а 4-ою годиною пополудни перетягнула над Самбором в напрямі північно-всхіднім буря зі зливою, блискавицями і громами, а град величини гороху сипав так густо, що улиці покрили ся на хвилю білою плахтою.

— **Ілюстровані кореспонденцийні карти.** Мадярский заряд почтовий в Будапешті заводить на сей рік з огляду на 1000-літну виставу новість в кореспондентках. Як з Будапешту доносять, мають при кінци цьвітня появити ся карти кореспонденцийні з 32 ілюстрациями, представляючими види угорских міст і сцени з угорскої історії.

— **Весела забава** До мешканя Йосифа і Мариї Денеґів при ул. Бляхарскій ч. 24 у Львові зійшло ся онигди в ночи товариство, зложене з ріжних підозріних і нотованих в поліциї осіб, між котрими був також Йосиф Смола, зарібник разом з незнаним цілому товариству нотованим злодієм пяним Іваном Підгірним. Серед забави розпочала ся межи обома неприлична суперечка, в наслідок чого викинули честні господарі їх обох за двері. Смола з гнівом скидав Підгірного по стрімких сходах з одного поверха на другий аж на долину, а мешканці дому спокійно тому приглядались. Підгірного відвезено з поломаними ребрами і кістьми до шпиталя, де лежить небезпечно недужий. Коли его поліция переслухала, не міг собі навіть пригадати, хто его скидав з гори. Кілька осіб з тої честної компанії арештувала поліция.

— **Зручні обманці**. Перед кількома місяцями приїхав до Львова різник Антін Кречиньский з жінкою Михайлиною і отворив масарску робітню на Замарстинові а для збуту своїх масарских виробів два склепи: при ул. Коперника і Сикстускій. Веденє склепів поручив Кречиньский вдові по капітані Клявдиї Яне, зажадавши від неї кавцию в висоті 120 зр. та Брониславі і Людвиці Вильга, котрі зложили по 100 зр. кавциї. Кождого дня заходили Кречиньскі до своїх склепів, забирали гроші з цілоденного торгу, але чиншу за склепи і пенсий „касиеркам" не платили. Крім того обманув Кречиньский різника Поворозника, котрий заручив за куплений Кречиньским товар на суму 370 зр. В такий самий спосіб потерпіли також і инші легковірні. Вкінци випродали Кречиньскі всї свої движимости і пропали зі Львова без сліду. Поліция глядає за обманцями.

— **Чому люди пють?** На то питанє відповідає проф. Бунґе з Базилеї так: Головною причиною налогу до пияньства є дух наслідуваня. Перша „гальба" пива, перша чарка горівки не смакує ліпше, як перше циґаро: люди пють тому, бо так роблять инші. Коли однак призвичаїть ся чоловік до питя, то не бракне єму нїколи нагоди до того. Пють при пращаню; пють при повитаню; пють, коли голодні — для убитя голоду; пють, коли ситі — для збудженя апетиту; пють коли їм зимно, — щоби розгріти ся; пють, коли їм горячо — для охолоди; пють, коли на них находить сон — аби розбудити ся; пють, коли не можуть спати — аби заснути; пють, бо часом їм сумно; пють також, бо їм весело. Пють на хрестинах, слюбах, похоронах: аби почтити уродини, подруже, аби оплакати смерть; пють вкінци аби убити нудьгу. Ба, всїх мнимих нагод до питя не списав би і на воловій шкірі!

— **Як рвуть зуби без болю?** Один цирулик умістив на великій вивисцї напись, що рве зуби без найменшого болю. При вивисцї задержав ся між иншими й якийсь селянин, а маючи „кепский" зуб увійшов до цирулика та питає недовірчиво, чи таки дійстно рвуть зуби без болю. „Переконаєте ся, як другі рвуть, а як я", каже цирулик і посадив селянина на крісло. Відтак взяв кліщі і рванув зуба; селянинови аж сьвічки в очах стали. „Бачите — каже цирулик — так рвали зуб в давнину". Потім цирулик рванув другий раз; селянин аж скрикнув. — „Ось бачите — каже цирулик знов — так рве тамтой цирулик, по другім боцї улиці. А тепер уважайте, як я рву!" Цирулик відложив кліщі тай каже: „А я рву ось як!" і виймив пальцями зуба, що вже витягненого полишив був у яснах. „Правда — каже — що без болю?"

Господарство, промисл і торговля.

— **Лєфлєра-Даниша заразину на миши** пільні і домові приладила на весняну пору бактеріольоґічна робітня проф. дра Шпільмана в ц. к. школї ветеринарії у Львові (ул. Кохановского 33). Ціна за фляшочку 40-ґрамову виносить для поодиноких осіб 25 кр., а для громад і корпораций, що викажуть ся цертифікатом політичних властий, 20 кр. Фляшинки з аґаровою годівлею прутнів мишачого тифу продає ся по 30 кр. Громади, що бажають набути заразину безплатно на кошт фонду краєвого, мають в тій цїли віднести ся до Виділу краєвого через раду повітову. Про подані висше цїни повідомлено ц. к. Намістництво на виразне его жаданє, а то для оповіщеня в поученю, яке ц. к. Намістництво за дозволом Міністерства рільництва видасть незадовго разом з розпорядженєм о примусовім нищеню пільних миший. Вкінци годить ся замітити, що новим способом годівлї удало ся силу заразини збільшити так, що она не розтончена убиває пільні миши вже по трех днях, коли давнїйше аж по 5—6 днях гинули заражені миши.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 16 цьвітня. Цїсар нїмецкий від'їхав вчера о 8 год. вечером до Карльсруге. Канцлєр нїмецкий кн. Гогенльоге лишив ся і мав нинї рано від'їхати до Берлина. — Цїсар нїмецкий надав командантови 7 полку гузарів, многим офіцирам і підофіцирам ордери.

Берлин 16 цьвітня. Вернула тут цїсарева нїмецка з дїтьми.

Париж 16 цьвітня. Вчера відкрито тут конґрес для охорони духової і артистичної власности. Шїснайцять держав вислало своїх репрезентантів.

Льондон 16 цьвітня. До Stanpard-у доносять з Нїцци, що російский наслїдник престола недавно тому перестудив ся і занепав на давну недугу. — Після Times-а ширить ся в Гонґ-Конґ джума.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**

а тут їм аж лячно стало від того блеску, який розлив ся від ясного місяця. Але мати набравши відваги і ведучи Тирзу станула у сьвітлї. Аж тепер можна було побачити, як їх знищила страшна заразлива хороба. На губах, на лици, на кровю забіглих очах на попуканих руках видко було аж надто виразні слїди еї. Але нїчо' на них не було так страшного, як волосє, що звисало з них довгими, мов які змиї, патлами, з котрих аж капало, і як ті білї як у якихсь духів брови. Матїр і доньку не можна було відрізнити одну від другої — обі були однаково неприродно старі.

— Цить! — відозвала ся тепер мати. — Там хтось лежить на дорозї — якийсь чоловік.

Они підійшли знову в тїнь та ішли аж до брами.

— Він спить, Тирзо!

Чоловік лежав зовсїм тихо.

— Постій тут, я попробую браму!

Тихенько, щоби не збудити того чоловіка, пішла она під браму і тихенько доторкнула ся одної половини брами; чи подала ся брама, того вже не знала, бо в тій хвили сплячий зітхнув і зарушав ся неспокійно. Хуста, що вкривала єму его голову зсунула ся на бік, а місяць осьвітив его лице. Она подивила ся на него і зжахнула ся. Нахилила ся наперед і придивила ся лїпше. Відтак підняла ся, заломила руки і зняла лиш очи до неба як би благаючи о поміч. Відтак вернула чим скорше до Тирзи.

— Як Бог на небі — сказала она як би зі страхом і шептаючи — той чоловік то мій син, твій брат!

— Мій брат, Юда?

Мати взяла еї за руку. — Ходи сказала она шептаючи так само — ходи, придивимось єму разом — ще раз, лиш раз, а відтак ти, Господи, стань в помочи твоїм слузницям!

Як ті духи метнулись они через улицю. Коли їх тїнь діткнула ся его, станули тихенько. Одна его рука лежала на порозї. Тирза припала на колїна і хотїла еї поцїлувати, але мати строго еї спинила.

— За нїяку цїну, за нїщо в сьвітї! Нечиста, нечиста! — шепнула она.

Тирза відскочила від него, як би то він був прокаженний.

Бен Гур лежав тут в цьвітї своєї мужескої краси. Лице і чоло було опалене від сонця і вітру; під малим вусом виднїли ся повні червоні губи а поза ними білі зуби; мягонька борода окружала лице з долини і лиш трохи закривала хорошу шию. Яким же красним був він в очах матери! Як радо була би она его пригорнула до себе, притулила его головку до своїх грудий і поцїлувала его, як то бувало робила в щасливих его дитинних роках! — Звідки-ж взяла ся в нїй та сила опертись тому бажаню? Звідки, о читателю? З матерної любови, котра в тім не подібна до нїякої иншої любови, що може бути нїжною для свого предмету, а строгою для себе самої, отже має всю силу самопожертвованя. Нїчо в сьвітї не було би еї спонукало дотулити ся его своїми прокаженими устами. Але мусїла его конче дотулити ся — тепер, в хвили, коли его знайшла, щоби з ним на віки розстати ся! — Уклякла, полїзла до его ніг і дотулила слусгами — підошви одного з его сандалів, не зважаючи, що на нїй порох з улиці. Вилилацїлу свою душу в поцїлунках у підошву.

Він обернув ся в снї і рушив рукою. Они відступили ся трохи від него і чули, як він крізь сон говорить: Мати! Амро! Де єсть —

Спав міцно дальше. Тирза глянула тужно на него. Мати придушила біль в собі; серце мало їй не пукло, такий великий взяв еї біль. Хотїла би таки була, щоби він пробудив ся. Він закликав еї по імени, не забув про ню, навіть і в снї думав о нїй. Хиба-ж не досить того? —

(Дальше буде).

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.